

TEKNOLOJİ BİR ÜMMETİN KALKINMIŞLIĞININ GÖSTERGELERİNDİR

Teknoloji lafzı, şu iki latin kelimesinden oluşmaktadır: Teknik ve loji. Teknik'in manası; belli bir işi gerçekleştirmek için kullanılan araçtır. Loji ise; esasta mevcut olup ön bilgilere dayanarak yeni şeylerin üretilme mantığıdır.

Şu iki lafız (Technic) ve (Logic)'dan oluşan bu kelime, teknoloji kavramına işaret etsin diye kullanıldı. Bu lafız, bu yüzyılın ikinci yarısında yoğun şekilde kullanılmaya başlandı.

Dünyadaki Teknolojik ilerleme:

Dünya; en eski zamanlardan beri, maddenin kullanılmasındaki zorlukları giderip, onu faydalanmaya uygun hale getirme çalışmalarına tanık oldu. Örneğin; sert madenleri kesme, kazıma ve başka hususlarda kullanılabilecek basit alet ve araçlara çevirme çabaları gibi..

Alet ve makinanın kullanılması, maddeye şekil verme ve onu üretme hususunda suratlı olmaya ve onu daha iyi hale getirmeye yol açtı. Pozitif ilimlerdeki gelişmeler özellikle matematik, fizik ve kimya gibi temel ilim, yeni ve etkin yollar ve araçların keşfedilmesine götürdü. Bu da hesap edilmiş denklemlere göre madde üzerine kompleks operasyonları yapmak için imkan sağladı. Bu da, kalite ve geliştirilmiş ürünlerin üretilmesine sebep oldu. Misal olarak; plastik maddeler, tarsistör ve entegre devreler (Integrated Circuits) gibi elektronik hususlar, bütün çeşitleriyle petrokimyasal maddeler ve bütün türleriyle askerî sanayilere giren maddeler gibi..

Maddenin endüstriyel olması konusuyla uğraşan kimseler, endüstri ve üretimin bazı işlemlerini gerçekleştirmek, istenilen üretimi elde etmek üzere tayin edilen zamanı ve süreci azaltmak, üretimin daha kaliteli ve hızlı olmasını temin etmek için insan gücünü aşan gücü keşfetmenin zarureti hissettiler. Bu nedenle insanlar çok eski zamanlardan beri tabiatla doğal şekilde bulunan değişik enerji veya gücü kullanmaya yöneldiler. Örneğin; hayvan gücü, rüzgar gücü, yakıtın normal şekilde yanmasından doğan ısı enerjisi gibi.. Ondokuzuncu yüzyılda suyun kaynamasından doğan buhar enerjisi keşfedildi. Ondan sonra elektrik enerjisi ve bilahare nükleer enerji keşfedildi ki nükleer enerji, Uranyum ve Plutonyum üzerine kompleks deneyler ve kimyasal işlemlerin yapılması neticesinde ortaya çıktı.

Bundan dolayı maddeyi endüstriyel hale getirmek için şu hususlara ihtiyaç var olduğunu söyleyebiliriz:

1- Enerji, 2- Madde ve enerjiyle ilgili temel bilimler, 3- Ham madde.

Üretimde kullanılan alet ve araçların icad edilmiş olması da sanayileşme ve üretimin gerçekleşmesi için gerekli hususlar arasındadır.

Bu nedenle teknoloji esasta, bir halka özgü olmadığı gibi bir grubun tek elci kullanımına da özgü değildir. Teknolojik operasyonların unsurları olan; madde, araç ve sanayileştirme aşamasında enerji üzerine işlemler; toprağı kazmak için kazmayı veya demire şekil vermek için çekiş ve ateşi, denizde sandalları yürütmek için rüzgarı kullanırken, diğer halkların bunları kullanmaması söz konusu olmadı. Tersine, eski halk ve ümmetlerin yaşantılarını izleyen kimse, bunların tümünü elde ettiklerine ve maddeyi boyun eğdirmek için gerekli alet ve enerjiyi kullanma hususunda eşit olduklarını görür. Bütün halklar altını, gümüşü, bakırı ve diğer madenleri tanıdı ve kullandılar. Taşları aletlerle işletmeyi öğrendiler, Arap Yarımadasında putları bu şekilde ürettirler. Anbat'lar Petra şehrini taşlardan işleyerek (Ürdün'de dağdan nakşedilmiş bir şehir) meydana getirdiler. Romalı'lar binalar için stün yaptılar. Bütün bu halklar teknolojiyi kullandılar.

Ancak endüstriyel enerjinin ortaya çıkması, nisbeten daha kısa zamanlarda üretimin artırılabilmesi, ürünlerin kalitelerinin geliştirilmesi ve süratle düzelmesi, kısa zamanda uzak yerlere

ürünlerin sevkiyatının sağlanması, teknolojik ilerleme aşamalarındaki farklılıklar halklar arasında nisbî ayırımlara yol açtı.

Teknolojik olarak dünyanın bölünmesi :

Modern teknolojik faaliyetlerle ilgili şu iki önemli husus ortaya çıktı:

1- Üreten tarafın ihtiyacını aşan miktardaki malların üretiminin gerçekleşmesi, fazla üretilen malın istenilen vakitte, kendi ihtiyacını üretemiyen bölgelere sevkiyatını gerektirdi.

2- Stratejik öneme sahip sanayi maddelerinin üretimi, üreten tarafın kendi etkin olduğu stratejik alan içerisinde üstünlüğünü sağladı.

Bu iki husustan her birini gerçekleştirme imkanı, doğrudan kullanılan teknolojinin çeşidine ve içeriğine dayalıdır. Başka ifadeyle bu ikman şunlara dayalıdır :

a-) Enerji türü,

b-) Enerji ve hammadde hakkında elde edilen bilginin içeriği,

c-) Hammaddenin çeşidi,

d-) Teeknolojik işlemlerde kullanılan alet ve makinaların çeşitleri.

Bundan dolayı yukarıdaki gösterilen iki hususu ve birini gerçekleştirme amacını güden teknolojiye sahip olmak için açık bir şekilde yarış oldu. Bu yarışma aynı memlekette mevcut olan iki ticarî müesseseler arasında olduğu gibi, devletler arasında da oldu.

Bu yarışma bu yüzyılın başlangıcında başlamıştır. Fakat bir taraf diğer taraf üzerine üstünlük gösteremedi. Ancak Birinci Dünya Harbinden sonra bu üstünlük görünmeye başladı. Şöyle ki; bu harb, bazı devletleri gelişmiş sanayiye sahip olma hususuna hız verilmesine ve yeni unsurların teminine yöneltti, bazı devletlerin de bu yarışa girme imkanlarının sınırlandırdı.

Bu yarışmaya girme imkanı sınırlandırılanların bir kısmı da İslâm Devleti'nin sahip olduğu memleketlerdi. İslâm Devleti diğer devletlerin teknolojilerine benzer teknolojik bir esasa sahip idi. O yarışmaya katılma imkanının temellerine da sahipti. Fakat harpten sonra onun memleketleri, ya doğrudan işgal altına girdi ya da başka devletlerin güdümü altına girdi veya mandası oldu. Bu şekilde müttefik devletler onu parçaladılar. Aynı anda hükmettikleri İslâm memleketlerini teknolojik yarışdan tamamen çıkarttılar.

Buna ilâveten bazı Avrupa devletlerine dokunan maddî zararlar; teknoloji alanında hızlı bir ilerleme kaydetme gücünü kaybetmeye yol açtı. Bunlara örnek; İtalya ve İspanya'dır. Bununla birlikte Birinci Dünya Harbinden öyle devletler ortaya çıktı ki, hem teknolojiyi mülk edinip geliştirmekle kuvvetli güç ve imkanlara sahip oldular, hem de diğer devletlerin amaçlı teknolojiye sahip olma çalışmalarını engelleme gücüne sahip oldular. Bunlara örnek; İngiltere, Fransa, Sovyetler Birliği, Almanya, Japonya ve ABD'dir. Şu var ki; İngiltere ve Fransa, Almanya'daki ideolojik farklılık, ABD, İngiltere ve Fransa üçlüsü de, Sovyetler Birliği'ndeki ideolojik farklılık nedeni ile teknolojik ilerlemeyi engellemeye çalıştılar, ancak başaramadılar.

İkinci Dünya Harbi, dünyanın teknolojik açısından şu kısımlara bölünmesine yardımcı oldu:

1- Herhangi bir kayıt ve şarta bağlı olmayıp canlı ve stratejik bir teknolojinin kaidesine ve tabanına sahip olan sanayi devletleri.

2- Stratejik olmayan malları üretmek şartıyla kayıtlı bir teknolojinin tabanına sahip olan sanayi devletleri.

3- Mutlak şekilde teknoloji kaidesine ve zeminine sahip olmayan devlet..

Birinci Grub Devletler; Amerika, Rusya, İngiltere, Fransa ve Çin'dir.

İkinci Grub Devletler; Japonya, Almanya ve bir çok Batı Avrupa devletlerine ek olarak Kanada'dır.

Üçüncü Grub Devletler ise; Latin Amerika, Afrika ve Arap dünyası dahil olmak üzere İslâm dünyası ve var olan üçüncü dünya devletleridir.

Bu sebeble ikinci veya üçüncü dünya devletleri, birinci dünya devletlerinin ürettikleri stratejik sanayi ürünleri için büyük pazar haline geldi. Stratejik sanayi ise, birinci derecede askerî sanayi ve buna bağlı sanayilerdir. Özellikle devletin varlık ve egemenliğini korumak için kullanılan sanayilerdir. Buna ek olarak; askerî sanayiye geliştirmede katkısı olan sanayiler, uzay sanayisi ve süper bilgisayarlar gibi.. Birinci kısımda bulunan devletler, bu sanayileri kendilerine has kılmaya çalışıyorlar, hatta diğer devletlerin bu sanayilere yönelmelerini engellemeye gayret sarfediyorlar.

Ayrıca üçüncü dünya devletleri, birinci ve ikinci dünyada gelen stratejik olmayan ürünler için pazar oldular. Böylece üçüncü dünya devletleri, birinci ve ikinci sanayi devletlerinin teknolojik ürünlerinin tüketicisi sıfatını taşımış oldular.

Teknolojik olarak gelişmiş olan bu devletler, doğrudan ve dolaylı ve çeşitli üsluplarla kendi sanayi ürünlerini üçüncü dünya devletlerine kabul ettirdikleri gibi bu ürünleri daima elde etmek için oldukça özen ve hırs göstermelerine üçüncü dünyayı zorladılar.

Aynı vakitte o devletler, üçüncü dünya devletlerinin mahiyetli teknolojiyi geliştirmelerini ve bu hususa yönelmelerini engellemeye de devam ediyorlar. Çünkü üçüncü dünyanın kendileri için daimi tüketici pazar olma sıfatını korumasını istiyorlar.

Üstelik sanayi olarak ilerlemiş dünyada modern teknoloji pek süratle gelişmektedir ki diğer devletlerin buna yetişmelerini pek zor hale getirdi. Teknolojideki süratli gelişme ve değişmeye örnek bilgisayarlardır. Bunu geliştirmek için araştırma yapmak, onu ilerletmek ve üretmek maksadıyla milyarlarca Dolar harcanıyor.

Teknolojik sanayi ve ürünlerin dünyada geniş çapta yayılması ve değişik halklar tarafından kullanılmasına rağmen teknolojinin değişik yönleri üzerine Batının hayat hakkında bakış açısının damgası bariz şekilde görülüyor.

Teknolojinin hayata bakış açısıyla ilişkisi:

Bakış açısı şöyle tarif edilir: *"İnsanın kendi etrafındaki olan hususlara bakmak için tayin ettiği açıdır."* Şüphesiz ki bakış açısı teknolojinin değişik yönlerini etkiliyor. Özellikle şu noktaları etkiliyor: Teknolojinin doğması ve geliştirilmesi, onun kullanılması ve transferi. Bu alanda Batının bakış açısının etkisi apaçık şekilde görüldü. Bu açı ise menfaatçilik ve birinci derecede bencil veya kendi çıkarları esaslı üzerine kuruludur.

a- Bakış açısının teknolojinin doğuşu ve geliştirilmesine etkisi

Ferdî menfaatçiliğe yönelme konusu, fertlerin menfaatten en büyük miktarı temin etmek için kuvvetlenmelerini keskinleştirir. Bunun akabinde maddî tad ve lezzeti gerçekleştirmeye onları sevk eder.

Makine sanayi ve teknolojik ilerleme konusu, kısa zamanda hayli kâr getirebileceğini açıkça gösterdi. Bu sebeble sanayi çalışmalarında araştırma ve geliştirmeyi fazlaştırmaya yol açtı. Örneğin; bu asrın ellili yıllarında gelişmeye başlayan bilgisayar döneminde yüzlerce şirket kuruldu. Bunların bazılarının sermayeleri birer milyar Dolardan fazla oldu. Hatta bazılarının kârları senede bir milyardan fazla oldu. Aynı zamanda araba, uçak ve diğer araçların sanayi alanı pek çok gelişti. İşte sürekli, garantili ve büyük kâr, kapitalist dünyayı süratli sanayileştirmeye doğru itti. Fakat sosyalist devletlerde teknolojik ilerleme, Batıninkine benzer güçte gelişmedi. Çünkü kâr ve ferdî menfaatçilik tesiri altına girmedi. Sosyalist devletler, hayat hakkında bakış açılarından hareket ettiler. Bu bakış açısı şöyledir: Maddi gelişmeli, bu gelişme de hesaplanmış bir denklem içerisinde gerçekleşmelidir. Bu nedenle sosyalist devletler, bir tür teknoloji meydana getirdi ve onu geliştirdiler. Fakat bu teknoloji açık ve elle dokunur şekilde fertler üzerine tesir göstermedi. Bu nedenle Doğuda sanayileştirme operasyonu Batıninkinden daha yavaş gelişme sürecinde seyretti.

İslâm dünyası ise, kendisi üçüncü dünyadan bir parça olup sanayileştirme ameliyesi ve teknolojisinin doğuşu üzerine İslâm'ın hayata bakış açısının tesiri hiç görülmedi. Çünkü İslâm dünyasındaki halklar ve devletler hayat hakkındaki İslâm bakışını benimsemediler. Bundan dolayı, teknolojinin gelişmesi üzerinde İslâmî bakış açısının etkisi ölçülemez. Çünkü uygulanmadı. İslâm teknolojinin ilerlemesini engeller olarak görülmesine rağmen, İslâm'daki bakış açısı teknolojinin geliştirilmesinin süratle gerçekleşmesini gerektirir.

b- Bakış açısının teknolojinin kullanılması üzerindeki etkisi

Batıda temel bir kural var ki, bütün ameller ona dayanır ve onunla ölçülür. O ise, menfaatçilik ve kâr elde etmektir. Herhangi bir amel, menfaati gerçekleştiriyorsa iyi ve güzel sayılır. Cinsî tahriki kışkırtan veya şiddeti sergileyen sahneler ve filimler yayan teknoloji, Irak'ı veya Somali'yi veya başka ülkeyi vurmak maksadıyla kamuoyunu kışkırtan teknoloji iyi ve güzel sayılır. Yine yüksek fiyat karşılığında kadınlarla aşk konuşmaları yapmak için telefonu kullanmak kendilerine göre sakıncalı değil güzeldir. İnsanların konuşmalarını dinleyip onlara karşı casusluk yapmak gayesiyle mahallî ve evrensel iletişim şebekeleri kullanmak mahzur değil güzeldir. Amerika'nın egemenliği altına sokmak için, tırmanan Japon gücünü yok etmek maksadıyla atom bombasını kullanmak serbesttir. Kapitalist Batılıların nükleer artıklarını Arjantin veya Suudi Arabistan çölüne atmaları, başka yolla bu artıklarının tesiri yok etme masrafından daha ucuz olduğu için sakıncalı değildir. Bilgisayar şirketlerinin programlarını yayma hakkını ve bilahare kârlarını korumak için virüs yaymaları kendilerince kötü değil güzeldir. Kadının cinselliğini ve güzelliğini teşhir eder elbiselerin üretimi güzel olmaktadır. İnsanlar protesto etmeseler, çevreyi kirleten maddeleri üreten fabrikaları tesis etmeye engel yoktur.

Menfaat ve kârı temin etme esası üzerine kurulu Batılı bakış açısının teknolojiyi kullanma üzerindeki etkisinin ne olduğu anlaşılmaktadır.

Buna karşı İslâm bakış açısı ise; menfaati ve kârı temin etme esası üzerine değil haram ve helâl esası üzerine kuruludur. Amellerin ölçüsü haram ve helâldir. Bu bakış açısı, teknolojinin haram şeylerde kullanılmasına müsaade etmez. İletişim araçlarını dinleyip onlara casusluk yapmayı helâl kılmaz. Bir ekonomik rakibi yok etmek için şehirleri tahrip etmeye cevaz vermez. Bir kadının yumurtasını kocasından başka erkeklerin menileriyle tüpte birleşmesini caiz görmez. Yine tüpte birleştirilen yumurta ve meni veya zigotla, başka kadın bununla hamile olsun diye onun rahmine yerleştirilemez, haramdır. Bir sanayici veya bir tüccar kazansın diye insanların muhtaç oldukları temiz havayı kirletmeye de müsaade etmez. Bir devleti vurmak için informasyon araçlarının yalan ve iftirayı yaymaları caiz değildir. v.s.

İşte İslâm bakış açısının teknolojiyi kullanmada ne kadar etkili olduğu görülür. Bir şeyi helâl kılsa kullanılır, bir şeyi haram kılsa kullanılmaz.

Diğer devletler ve ulusların yasaları, tehlikeli şeylerin üretilmesine olur dediler fakat kullanılmasını yasakladılar. Kimyasal silahlar, zehirli gazlar v.s.

c- Bakış açısının insanlar arasındaki teknolojik ilişkilere etkisi

Esas olan; sanayi ve ilimler bir halka veya bir devlete mahsus değildir. Buna rağmen teknolojinin devletlerarası çatışma üzerine etkisi görüldüğü andan itibaren bazı devletler teknolojinin diğer devletlere geçmesini engellemek için kanunlar ve kararlar çıkarttılar. Örneğin; nükleer silahların yayılmasını engelleyen sözleşmeleri imzalatıp, o silahları bilinen Nükleer Club içerisinde sınırlandırmaktadırlar. Başka bir örnek; gelişmiş bilgisayarların ve teknolojisinin diğerlerine geçmesini engelleyen önlemler. Yine kimyasal ve biyolojik sanayilerin büyük kısmının yayılmasına karşı konulan önlemler.

Bundan dolayı Batılı bakış açısı, devletler platformunda tekelliliğe sebep oldu. Patent ve yayma haklarıyla ilgili bir çok kanunlar çıkartıldı.

Böylece Batılı bakış açısının teknolojinin transferi ve diğerlerine geçmesi üzerine etkisi belli oldu. Teknolojinin bir kısmının da belli devletlerin ellerinde kalmasını engelledi. Bir devlet bu hususta haddini aşarsa diğer devletler onu engellemek veya sanayisini geliştirme imkanını o devlet elinden almak için kuvvete başvururlar. Tıpkı Amerika ile Çin arasında olup biten gibi.. Amerika, Çin'in gücünü vurmak için Vietnam Savaşını çıkarttı. Bunun neticesinde Çin, Okyanuslarda nükleer denemeler yapmaktan vazgeçti. Buna benzeri yine Irak'a yapıldı ve Kuzey Kore sıkıştırıldı.

Gelişmiş bir teknoloji tesis etmenin yolu:

Bir memlekette gelişmiş teknolojiyi tesis etme operasyonu şu iki hususa dayanır. **İdeolojik** ve **teknolojik** işlem..

Birinci husus olan **ideoloji veya fikir**: Bir memlekette sanayi devrimi meydana getiriminin zarureti hakkında insanlar nezdinde ince şekilde idrakı ve uyanıklığı oluşturmak için ideoloji ve fikirler esas teşkil ettiği gibi teknolojiye sahip olmaktan gayeyi belirlemek için de esas teşkil eder. Bu hedef, sanayiye istenilen tarafa yöneltmek için zaruridir. ABD gibi büyük sanayi ülkelerinin teknolojinin yönlendirilmesi üzerine fikrinin tesiri dikkati çeker.

Fikri tesir için şu iki örneği gösterebiliriz. Yıldızlar savaşı, ve bilgisayar ağları.

Yıldızlar savaşına gelince; Amerika'nın bundan maksadı ise Sovyetler Birliği üzerine öyle stratejik üstünlüğü sağlamak istedi ki Sovyetler Birliği hemen teslim bayrağı kaldırmaya mecbur kalsın. Amerikan yönetimi, araştırma enstitülerinden ve büyük şirketlerden kıtalararası Rus füzelerinin hedeflerine ulaşmadan önce yok edilebilecek silahı geliştirmek için çok araştırma yapmayı ve çok parayı harcamayı istedi. O yönetim beş sene için bu hedef uğrunda 200 milyar Doları tahsis etti. Bu araştırma ve sanayinin neticesi Irak'ın füzelerine karşı kullanılan Petriot füzesi idi.

Bilgisayar şebekesi ise; ABD, bilgisayar grubundan oluşan öyle bir şebeke oluşturmak istedi ki birisinde bozukluk olursa diğeri yerine geçecektir. Bu proje, stratejik sayıldı. Özellikle pek yıkıcı ve tahrip edici savaşlarda gerekli idi. Bunun neticesi, dünyanın her tarafından katılan 20 milyondan fazla insanın bu şebekeye bağlanmasıdır.

Bir memlekette otorite sahipleri ve sorumlularının taşıdıkları fikrin, sanayi var olunca sanayinin belli yöne yönlendirilmesi hususunda büyük rol oynadığı anlaşılır.

Aynı anda, bir memleketin amaca yönelik teknolojiye sahip olmasını yönlendirme konusunda fikrin etkisi vardır. İster Batıdaki gibi sermayeyi artırmak için olsun isterse daha önce Sovyetler Birliği'nde olduğu gibi dünyaya komünizm egemenliğini sağlamak için olsun.

Bir memleket gelişmiş teknolojiye sahip olacaksa, bu hedefe doğru kendisini iten bir düşünceye sahip olmalıdır ki, edindiği gayeyi gerçekleştirebilecek mahiyetli teknolojiyi elde etsin.

İslâm dünyasının memleketleri dahil olmak üzere üçüncü dünya ülkeleri itici veya harekete geçiren bir düşünceden yoksundurlar. Buna görebir devlet, modern teknolojik tabanını tesis etmek istiyorsa, harekete geçiren bir temel fikri benimsemelidir. Bu temel fikir, toplumla kaynaşma gücüne sahip olmalıdır ki toplumu mahiyetli teknolojiye kavuşmak için sevk etsin. İslâm dünyasındaki var olan devletler için mahiyetli teknolojiyi sağlayabilecek tek ideoloji İslâm'dır. Bu devletler İslâm'ın akidesi ve bundan fişkırان nizam ve metodu benimsemelidir ki teknolojik tabanı oluşturabilsinler.

İslâm akidesi, evrensel bir akidedir. Çünkü bütün insanlara geldi. Bu nedenle bu akide, bütün ümmet ve halklara etkileyici ve dikkat çekici şekilde götürülmeli, İslâm'ın yayılmasına karşı duran bütün engelleri kaldırmak için pratik şekilde imkanlar elde edilmelidir. İslâm'a inanan insanların omuzları üzerine İslâm'ın yayılması sorumluluğu düşüyor. Bundan dolayı İslâm ümmetinin İslâm mesajını yaymak için kullanılması gerekli olan mahiyetli teknolojiyi ihdas etmesi kaçınılmazdır.

Durumun gerçeğini inceleyen kimse, istenilen bu mahiyetli teknoloji, stratejik silahları, uzayla ilgili bütün levazımı ve gelişmiş bilgisayarları imal edecek sanayiye gerçekleştireceği gibi, idare ve hizmetle ilgili sanayi, değişik araçlı iletişim sanayisini, enerjinin bütün çeşitlerini temin edecek sanayi ve diğer sanayileri de gerçekleştirmelidir.

Şüphesiz ki İslâm akidesini ve nizamını benimsemek, böyle teknolojiye sahip olmaya doğru İslâm ümmetinin yürümesini gerektiriyor. Aynen namaz kılmayı, oruç tutmayı ve hacca gitmesini gerektirdiği gibi.. Çünkü Allahu Teâlâ şöyle buyurdu:

"Müjdeleyici ve uyarıcı olarak seni bütün insanlara

gönderdik." (Sebe' : 28)

"Bütün dinler üzerine üstün ve hakim olsun

diye hidayet ve hak diniyle Resulünü gönderen O'dur." (Tevbe : 33)

İkinci hususa gelelim: Modern teknolojiye yöneliktir. Şu üç ana eksen etrafında dönüyor : Bilgi edinmek, finans etmek ve mahiyetli geçiştir.

1- Bilgi edinmek ve ilmi tahsil etmek: Teknoloji ile ilgili olan temel bilgiler ve ilimler, teknolojinin üzerine kurulacağı esaslardan en önemlisidir.

Şu var ki bizim İslâm memleketlerimizde üniversite ve ilmî enstitülerin çokça yayılması, matematik, fizik, kimya, biyoloji ve bilgisayar konularında uzman bilim adamlarımızın çok olmasına rağmen bütün bu güçler, gelişmiş teknolojinin tabanını oluşturmak için kullanılmadı. Bunun baş sebebi ise, bu güçleri kullanacak ve çalıştıracak kapsamlı bir planın mevcut olmamasıdır. Bu nedenle bütün ilmî müesseseler üzerine sırf akademik çalışma bariz oldu. Aslında gelişmiş teknolojinin tabanını tesis etmek için elzem ve zarurî bilgilerin elde edilmesi için söylenilebilecek bir engel yoktu. Çünkü süratli ve değişik iletişim araçları, bilgiyi süratle nakleden ve temin eden vesileler yaygındır. Buna ek olarak, dünyanın her tarafında İslâm ümmetinin evlâtlarından çok bilgin ve uzman kimseler var. Bunlar hayli tecrübeye ve değerli bilgilere sahiptir, değişik bilimsel alanlarda araştırmalar ve teliflere de sahiptirler. Bu nedenle mahiyetli ve gelişmiş teknolojinin tabanını tesis etmek üzere azim gösteren devlet, bilgi ve ilmî esas tahsil etmede pek zorluk çekmeyecektir.

2- Finansman: Şüphesiz ki ilerlemiş mahiyetli teknolojik tabanını bina etme operasyonu, büyük sermayeye muhtaçtır. Böyle çok masraflı olmasına rağmen, bunun neticesi çok kârlıdır; ister malî ve ekonomik kazanç açısından olsun ister stratejik açıdan olsun, böyle hayli parayı yatırmak ve harcamak faydalıdır. Şuna dikkat çekmenin önemli olduğunu görüyoruz : Bazı teknolojik projeler için hareket eden devletler, teknolojik ve sanayi tabanını kâr kazanmak veya zarar görmek esaslarına dayandırmazlar. Misal olarak; ABD, çelik sanayi sektörünü korumayı sürdürüyor. Halbuki uzun senelerdir bu sanayi hep zararlıdır, kârlı değildir. Yine de ABD yönetimi, süper bilgisayar sanayisine malî desteği sürdürüyor. Çünkü ABD, bu bilgisayarları dışarıya satmaya müsaade etmiyor. Aynı anda bu devletin yönetimi bankalara malî desteği temin ediyor Çünkü bu bankalar, projeleri direkt olarak finans eden araçlar sayılıyor.

Bundan dolayı, teknolojik tabanı tesis etmek, onu koruyup yaşatmak için devlet hayli para sarfetmelidir. Aynı anda bu alanda yatırım yapmak isteyenlere bütün kolaylıkları sağlamalıdır. Bununla birlikte devletin kontrolü ve idaresi olan kamuya ait mallar, bu tabanı tesis etmek ve güçlendirmek uğrunda kullanılmalıdır. Çünkü teknolojik tabanın var olması, devletin omuzu üzerine düşüp topluma temin edilmesi gereken maslahattır. Kamuya ait mallardan sayılıp bu alanda kullanılması gereken mallar ise petrol, maden ocaklarının geliri ve diğerlerinin geliri gibi mallardır.

Fertlerin yatırımları ise, üretici projeleri için para ve sermayeleri topluca birleştirmeye imkan veren şeriatın esasları üzerine yeni vesileleri ortaya atmak gerekir. Şöyle ki, teknolojinin alt yapısıyla ilgili büyük sanayi tesisleri bir kişi veya az kişiler tarafından finans edilemeyeceği hissedilip görülmektedir.

Bu hususla ilgili en büyük tehlikeyi görmeliyiz. Bu ise, faizli kredi tehlikesidir. Özellikle teknoloji piyasasına egemen olan büyük devletlerin bankaları tarafından verilen krediler çok tehlikelidir. Çünkü bu devletler, kendi mallarının satılmasına yolaçacak ve mallarının pazarlarını kaybettirecek projeler için finansman olmak üzere kredi vermezler. Öte yandan faiz ve onunla ilgili hususlar en büyük haramlardan sayılır.

3- Mahiyetli geçiş: Gelişmiş veya üçüncü devletlerin safından birinci derece ilerlemiş devletlerin safına geçmek için anormal çabalara ihtiyaç vardır. Aynı anda kendi kendine dayalı ve kuvvetli iradeye ihtiyaç vardır. Burada insanları yanıltan çok önemli hususlara işaret edeceğiz:

A- Teknoloji transferinin aldatıcı hikayesi (hurafesi):

Üçüncü dünya, uzun zamandır birinci ve ikinci dünyadan teknoloji transferi yalanlarının tesiri altında yaşıyor. Sanki teknoloji bir uçakla veya bir gemiyle bir memlekettten başka memlekete taşınacak maldır? Bu hurafelerin yayılmasına otuz seneden fazla zaman geçmesine rağmen hala üçüncü dünya üçüncü sıradadır ve az gelişmiş dünya gelişmemektedir. Tersine üçüncü dünya sanayi devletlerinin ürünlerini ve mallarını tüketme konusunda ilerledi ve fazlaştı.

Bu nedenle teknolojinin taşınacak veya transferi yapılacak mal olmadığı idrak edilmelidir. Ancak teknoloji problemi bir operasyondur, tesis edilir ve tabanı atılır. Onun binasında ilim, mal ve para, enerji ve ham madde kullanılır. Aynı anda devletlerin muhafaza ettiği kuvvet şekillerinden sayıldığı gibi, diğerlerinin buna dokunmalarını engellemek için en önemli işlerinden de sayılır.

B- Belli zamanlarda sınırlandırılan planlar:

Dikkati çeken şu husus vardır: Büyük sanayi devletleri geliştirme planlarının tarzını kullanmaz. Ancak üretmek ve projelerle ilgili plan tarzı kullanır. Misal olarak; ABD, yıldızlar savaşı olarak adlandırılan proje için plan çizdi, onun için para yatırdı ve onun için ne gerektyse onu hazırladı. Japonya'da, kendi mallarını Rusya ve Afrika pazarlarına sokmak için planlar hazırlanmaktadır. Diğer büyük sanayi devletleri de aynı şeyi yapmaktadırlar. Bu devletlerin dosyalarında da genel geliştirme planına rastlanmaz. Buna göre mahiyetli geçiş, teknolojik tabanı tesis etmek için bir planı çizmeyi, ona lazım olan parayı yatırmayı ve her gerekli olan hususu hazırlamayı gerektiriyor.

C- Sanayiye geliştirmek için devletlerarası kuruluş:

UNIDO gibi BM'lere ait olsun veya USAID ve CIDA gibi devletlere ait olsun, geliştirmek için Alman kuruluşu v.s. gibi kuruluşlar, mahiyetli teknolojik bir tabanı tesis etmek için bir araç olamaz. Tersine bu tür kuruluşlar, böyle şeyi tesis etmekten gözleri uzaklaştırmaktadırlar.

D- Teknoloji tabanı veya kaidesini korumak:

İlerlemiş teknolojik tabanı tesis etmek, yeni sanayileşmiş bir devletin ortaya çıkıp yedi büyük sanayileşmiş devletlerin klübüne girmek demektir. Büyük devletler buna razı olmazlar. Bu nedenle, önce teknolojik kaideyi tesis edebilmek için siyasî ve diplomatik beceriye ihtiyaç vardır. Sonra sıkıntı ve yıkılmasından onu muhafaza etmektir.

Bu kaideyi veya tabanı vurmak için kullanılabilecek bazı üslupleri gösterelim.. Japonya'ya karşı kullanılan üslup gibi..

1- Askerî Operasyonlar: Irak'a karşı yapıldığı gibi.. İkinci Dünya Savaşında Japonya'ya karşı da yapılmıştır.

2- Ticarî Operasyonlar: GAT anlaşması ve devletlerarası örgütünde yerleştirilen şartlar gibi.

3- Malî Operasyonlar: Özellikle para değeriyle ve faiz değeriyle ilgili hususlardır.

4- Gümrük Engelleri: Amerika ile Batı Avrupa ve Amerika ile Japonya arasında konulan gümrük engelleri gibidir.

Özet olarak; kendi kendine dayalı kuvvetli iradeyle birlikte harekete geçiren fikrin varolması, buna ilaveten lazım olan bilgi ve ilimler ve zarar neticeli olan finans etme işi hal edilince, teknolojik tabanın temelini atmak için fiilî hareket ve çalışma, en zor ve en tehlikeli aşama sayılır.

Biz yukarıda gösterdiğimiz şartlar dahilinde ve mahiyetinde teknolojik tabanı tesis etmek için şiddetlice lazım olan hususları gözönünde tutarak diyoruz ki; bu yöne doğru giden devlet kuvvetli ideolojik esasa dayalı kurulmuş olmalıdır ki engelleri aşsın ve şartlar üzerine gitsin. Daha doğrusu başarıyla mahiyetli geçişi gerçekleştirmek ve tamamlamak için kendisine uygun atmosferi ve şartları oluştursun.

Şüphesiz ki İslâm ümmeti, İslâm'ı bir ideoloji olarak yüklenince bu İslâm mesajını taşıyacak ve müslümanlara hizmet edecek ve Allah'ın yardımıyla gerçekleştirecek bu büyük geçiş için elverişli ve ehildir.

Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Dr. Muhammed Melkavi

Al-Wai -91 'den tercüme edilmiştir